

COMISIA DE EVALUARE A JUDECĂTORILOR
JUDICIAL VETTING COMMISSION
str. Alexei Mateevici 75, mun. Chișinău,
MD-2009, Republica Moldova
+373 22 820 882 | +373 60 246 352
secretariat@vettingmd.eu | www.vettingmd.eu

RAPORT DE EVALUARE

aprobat conform articolului 40

din Regulamentul de organizare și funcționare

ANA PANOV

judecător al Curții de Apel Centru

subiect al evaluării conform articolului 3 alin. (1) din Legea nr. 252/2023

22 aprilie 2025

Cuprins

I. Introducere	3
II. Subiectul evaluării.....	3
III. Criteriile de evaluare	3
IV. Procedura de evaluare	5
A. Posibila avere inexplicabilă (2013 și 2015)	8
B. Potențiale încălcări de etică în legătură cu deciziile emise de subiect.....	14
C. Implicarea în cauze examinate de CtEDO.....	16
VI. Concluzia	27
VII. Acțiuni ulterioare și publicarea.....	27

Completul de evaluare B al Comisiei (în continuare „Comisia”), instituită prin Legea nr. 65/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, exercitându-și atribuțiile potrivit Legii nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative (în continuare „Legea nr. 252/2023”) a deliberat la 11 februarie 2025 și a aprobat următorul raport la 22 aprilie 2025. Membrii care au participat la aprobarea raportului au fost:

1. Scott BALES
2. Willem BROUWER
3. Iurie GAȚCAN

Pe baza activității sale de colectare și revizuire a informațiilor, a explicațiilor subiectului și a deliberărilor ulterioare, Comisia a elaborat următorul raport de evaluare.

I. Introducere

1. Prezentul raport o vizează pe dna Ana Panov, judecător al Curții de Apel Centru (în continuare „subiect”).
2. Comisia a desfășurat evaluarea în conformitate cu Legea nr. 252/2023 și cu Regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei de evaluare (în continuare „Regulament”).
3. Comisia a conchis că subiectul corespunde criteriilor stabilite de Legea nr. 252/2023.

II. Subiectul evaluării

4. Subiectul este judecător la Curtea de Apel Centru din iunie 2010. Până la 27 decembrie 2024 această instanță era denumită Curtea de Apel Chișinău.
5. Înainte de aceasta, subiectul a fost judecător la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (2003-2010), la Tribunalul Chișinău (2001-2003), la Judecătoria Chișinău, sediul Centru (1993-2001) și la Judecătoria Bender (1990-1993). Anterior, a fost stagiară și asistentă în procuratura Călărași.
6. Subiectul a obținut o diplomă de licență în drept în 1988 la Institutul de Drept din Harcov, Ucraina.

III. Criteriile de evaluare

7. Potrivit articolului 11 alin. (1) din Legea nr. 252/2023, Comisia evaluează integritatea etică și financiară a subiectului.

8. Articolul 11 alin. (2) din Legea nr. 252/2023 stabilește că un subiect:

„[...] nu corespunde cerințelor de integritate etică dacă Comisia de evaluare a stabilit că:

a) în ultimii 5 ani, a încălcat grav regulile de etică și conduită profesională a judecătorilor sau, după caz, a procurorilor, precum și dacă a avut un comportament arbitrar sau a emis acte arbitrare, în ultimii 10 ani, contrare normelor imperative ale legii, iar Curtea Europeană a Drepturilor Omului stabilise, anterior adoptării actului, că o decizie similară a fost contrară Convenției Europene pentru Drepturile Omului;

b) în ultimii 10 ani, a admis în activitatea sa incompatibilități și conflicte de interese care afectează funcția deținută.”

9. Articolul 11 alin. (3) din Legea nr. 252/2023 prevede că un subiect:

„[...] nu corespunde criteriului de integritate financiară dacă Comisia de evaluare are dubii serioase determinate de faptul că:

a) diferența dintre avere, cheltuieli și venituri, pentru ultimii 12 ani, depășește 20 de salarii medii pe economie, în cuantumul stabilit de către Guvern pentru anul 2023;

b) în ultimii 10 ani, a admis iregularități fiscale în urma cărora suma impozitului neplătit a depășit, în total, 5 salarii medii pe economie, în cuantumul stabilit de către Guvern pentru anul 2023.”

10. Salariul mediu pe economie pentru anul 2023 a fost de 11.700 MDL. Astfel, pragul de 20 de salarii medii este de 234.000 MDL, iar pragul de cinci salarii medii este de 58.500 MDL.

11. Articolul 11 alin. (4) din Legea nr. 252/2023 stabilește competența Comisiei de a verifica diverse aspecte referitoare la evaluarea integrității financiare a subiectului, inclusiv achitarea impozitelor, respectarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, precum și modul de dobândire a averii.

12. Potrivit articolului 11 alin. (5) din Legea nr. 252/2023, în procesul evaluării integrității financiare a subiectului, Comisia ia în considerare inclusiv averea, cheltuielile și veniturile persoanelor apropiate, astfel cum acestea sunt definite în Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, precum și ale persoanelor indicate la articolul 33 alineatele (4) și (5) din Legea nr. 132/2016 privind Autoritatea Națională de Integritate.

13. În procesul evaluării conformității unui subiect cu criteriile de integritate etică și financiară, Comisia aplică prevederile și regimul juridic în vigoare la momentul comiterii faptelor sau emiterii actelor relevante.

14. În conformitate cu articolul 11 alin. (2) din Legea nr. 252/2023, un subiect nu corespunde criteriului de integritate etică dacă Comisia stabilește existența situațiilor prevăzute de alineatul respectiv. Potrivit articolului 11 alin. (3) din Legea nr. 252/2023, Comisia stabilește că un subiect nu corespunde criteriului de integritate financiară dacă are dubii serioase determinate de faptele care sunt considerate încălcări ale criteriilor de evaluare. Comisia nu poate aplica termenul „dubii serioase” fără a lua în considerare textul care îl însoțește, *i.e.* „determinate de faptul că”. Teza în discuție sugerează că Comisia trebuie să stabilească „faptul” că o anumită conduită a avut loc.
15. Referitor la standardul de probă „dubii serioase” aplicat în contextul procedurii de *vetting*, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a menționat că definirea standardelor de probă implică în mod inevitabil utilizarea unor texte flexibile. Potrivit Curții, Consiliul Superior al Magistraturii poate decide nepromovarea evaluării doar dacă raportul examinat conține „dovezile care confirmă” că subiectul evaluat nu corespunde unuia sau mai multor criterii de integritate. Textul „confirmă” sugerează o certitudine cu privire la neîntreținerea de către subiect a criteriilor legale. Astfel, comparând expresia „dubii serioase” cu textul „dovezile care confirmă”, Curtea a considerat că primul implică mai curând o probabilitate ridicată, fără a se ridica la nivelul certitudinii (Decizia Curții Constituționale nr. 2 din 16 februarie 2025, §§ 99, 101).
16. În situația în care Comisia are dubii întemeiate referitoare la anumite fapte care ar putea conduce la nepromovarea evaluării, subiectul va avea posibilitatea să se opună acestor constatări și să prezinte argumente în apărarea sa, în conformitate cu articolul 16 alin. (1) din Legea nr. 252/2023. Punând în balanță toate probele și informațiile acumulate în cadrul procedurii, Comisia va adopta o soluție.

IV. Procedura de evaluare

17. La 5 aprilie 2024, pe baza articolului 12 alin. (1) din Legea nr. 252/2023, Comisia a recepționat de la Consiliul Superior al Magistraturii lista judecătorilor Curții de Apel Chișinău în care era menționat și numele subiectului.
18. La 11 aprilie 2024, Comisia a notificat subiectul și i-a solicitat să completeze și să returneze un chestionar de etică și declarațiile prevăzute la articolul 12 alin. (3) din Legea nr. 252/2023 în termen de 20 de zile de la data notificării (în continuare, ambele denumite împreună „declarația pentru ultimii cinci ani”). La 2 mai 2024, subiectul a returnat declarația pentru ultimii cinci ani și chestionarul parțial completate. Subiectul a solicitat, de asemenea, o prelungire pentru a le completa în întregime. Comisia a acordat prelungirea până la 22 mai

2024. Subiectul a prezentat declarația pe cinci ani și chestionarul în termenul prelungit.

19. La 13 august 2024, Comisia a notificat subiectul că dosarul său de evaluare a fost repartizat aleatoriu Completului B din care fac parte membrii Scott Bales, Iurie Gațcan și Willem Brouwer. De asemenea, subiectul a fost informat despre dreptul de a solicita în scris și în cel mai scurt timp posibil recuzarea membrilor.
20. Având în vedere că legea stabilește perioade de evaluare diferite pentru criteriile de integritate etică și financiară citate mai sus, Comisia a evaluat conformitatea cu aceste criterii în ultimii cinci, 10 și, respectiv, 12 ani. Având în vedere că declarațiile fiscale și, după caz, declarațiile de avere și interese personale se depun la început de an pentru întregul an precedent, pentru criteriul de integritate financiară, perioada de evaluare a inclus 2012-2023 și 2014-2023. Pentru criteriile de integritate etică, perioada de evaluare a inclus ultimii cinci sau, respectiv, 10 ani, calculați în mod regresiv din prima zi anterioară datei notificării.
21. În ultimii 12 ani din perioada de evaluare, subiectul a avut obligația de a depune declarații, atât în conformitate cu Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, cât și în conformitate cu Legea nr. 1264/2002 privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății pentru persoanele cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcții de conducere.
22. Comisia a solicitat și a obținut informații din numeroase surse. Nicio sursă nu a informat Comisia despre evoluții ulterioare sau eventuale corectări ale informațiilor furnizate. Sursele solicitate să prezinte informații despre subiect au inclus Procuratura Generală, Procuratura Anticorupție, Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Corupției, Ministerul Afacerilor Interne, Centrul Național Anticorupție, Autoritatea Națională de Integritate (în continuare „ANI”), Serviciul Fiscal de Stat (în continuare „SFS”), Casa Națională de Asigurări Sociale (în continuare „CNAS”), Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, bănci (Comerțbank S.A., Eximbank S.A., Moldinconbank S.A., MAIB S.A., Victoriabank S.A., Banca de Finanțe și Comerț (FincomBank) S.A., OTP Bank S.A., Banca Socială S.A., Banca de Economii S.A.), Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (în continuare „SPCSB”), și Agenția Servicii Publice (în continuare „ASP”). De asemenea, Comisia a obținut informații de la alte instituții publice și entități private, surse deschise precum rețelele de socializare și articolele jurnalistice de investigație. Au fost primite mai multe petiții de la membri ai societății civile. Acestea au fost incluse în

dosarul de evaluare. Toate informațiile primite au fost verificate minuțios din punctul de vedere al corectitudinii și al relevanței.

23. La 20 august 2024, în vederea clarificării unor aspecte, Comisia i-a solicitat subiectului să prezinte informații adiționale, până la 30 august 2024 (în continuare „prima rundă de întrebări”). La 17 septembrie 2024, 29 septembrie 2024 și 7 octombrie 2024, subiectul a solicitat prelungiri ale termenului de răspuns. Comisia a acordat prelungirile până la 30 septembrie 2024, 8 octombrie 2024 și 13 octombrie 2024. Subiectul a prezentat răspunsuri și documente în termenul prelungit.
24. La 1 noiembrie 2024, în vederea clarificării unor aspecte, Comisia i-a solicitat subiectului să prezinte informații adiționale, până la 10 noiembrie 2024 (în continuare „a doua rundă de întrebări”). La 10 noiembrie 2024 și 17 noiembrie 2024, subiectul a solicitat prelungiri ale termenului de răspuns. Comisia a acordat prelungirile până la 17 noiembrie 2024 și 22 noiembrie 2024. Subiectul a prezentat răspunsuri și documente în termenul prelungit.
25. La 3 decembrie 2024, în vederea clarificării unor aspecte, Comisia i-a solicitat subiectului să prezinte informații adiționale, până la 10 decembrie 2024 (în continuare „a treia rundă de întrebări”). Subiectul a prezentat răspunsuri și documente în termenul stabilit.
26. La 31 decembrie 2024, în vederea clarificării unor aspecte, Comisia i-a solicitat subiectului să prezinte informații adiționale, până la 12 ianuarie 2025 (în continuare „a patra rundă de întrebări”). La 12 ianuarie 2025, subiectul a solicitat o prelungire a termenului de răspuns. Comisia a acordat prelungirea până la 20 ianuarie 2025. Subiectul a prezentat răspunsuri și documente în termenul prelungit.
27. La 30 ianuarie 2025, Comisia a notificat subiectul că, pe baza informațiilor colectate și analizate, a constatat unele aspecte care generează dubii cu privire la corespunderea cu criteriile etice și financiare și a invitat-o să participe la o audiere publică la 11 februarie 2025. De asemenea, subiectul a fost informat că raportul de evaluare poate conține și alte aspecte care au fost considerate în timpul evaluării.
28. În conformitate cu articolul 39 pct. (4) din Regulament, subiectul a solicitat și a primit acces la toate materialele din dosarul de evaluare la 10 februarie 2025.
29. La 8 februarie 2025, subiectul i-a transmis Comisiei o cerere de desfășurare a audierii în ședință parțial închisă. La 10 februarie 2025, Comisia a acceptat cererea și a decis să discute în sesiune închisă o chestiune legată de dubiile

notificate, și anume circumstanțele legate de achiziția în 2013 a proprietății pe strada Ion Inculeț, Chișinău.

30. La 10 februarie 2025, subiectul a prezentat informații suplimentare. Comisia le-a inclus în dosarul de evaluare și a ținut cont de ele în analiza sa.
31. La 11 februarie 2025, Comisia a organizat o audiere publică. În cadrul audierii, subiectul a reafirmat acuratețea răspunsurilor sale din declarația pentru ultimii cinci ani și din chestionarul de etică și a declarat că nu are corectări sau completări la răspunsurile oferite anterior.

V. Analiza

32. În această secțiune sunt analizate faptele relevante și motivele care stau la baza concluziei Comisiei.
33. Pe baza informațiilor colectate, Comisia a analizat și, după caz, a solicitat subiectului clarificări suplimentare cu privire la aspectele care, în urma examinării inițiale, au ridicat dubii cu privire la respectarea criteriilor stabilite de lege:
 - a. o posibilă diferență între avere, cheltuieli și venituri (în continuare „avere nejustificată sau inexplicabilă”) pentru 2013 și 2015;
 - b. potențiale încălcări de etică în legătură cu deciziile judiciare emise de subiect;
 - c. implicarea în cauze examinate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului (în continuare „CtEDO”).

A. Posibila avere inexplicabilă (2013 și 2015)

34. Conform informațiilor de care a dispus Comisia (din formularele SFS, declarațiile anuale de avere și interese personale, declarația pentru cinci ani, precum și din extrasele de cont bancar), în perioada de raportare 2012–2023, venitul total al gospodăriei subiectului a fost de 14.607.154 MDL. Subiectul a realizat un venit net total de 4.741.253 MDL, ce a constat, în principal, din salariul aferent funcției de judecător și din pensia achitată ei începând cu anul 2013, fără să includă economiile în numerar care variau de la an la an. În aceeași perioadă, soțul subiectului a obținut un venit net total de 9.865.901 MDL. Tot aici au fost incluse veniturile nete obținute din activitatea întreprinderii individuale „V.P.”, din înstrăinarea și darea în arendă a terenurilor agricole, precum și sumele provenite din împrumuturi de la persoane fizice și rambursările de împrumut efectuate de Î.I. „V.P.”. Referitor la cheltuielile totale

- ale gospodăriei subiectului, acestea au fost estimate preliminar la 15.155.195 MDL, incluzând cele pentru achiziția imobilului pe strada Ion Inculeț, Chișinău.
35. Comisia a verificat activele și cheltuielile gospodăriei subiectului prin compararea acestora cu veniturile oficiale înregistrate de subiect, soțul acesteia, precum și de întreprinderea individuală.
 36. În cadrul analizei efectuate asupra veniturilor și cheltuielilor gospodăriei subiectului, Comisia a constatat, inițial, existența unor potențiale diferențe între fluxurile financiare de intrare și cele de ieșire (solduri negative) în anii 2013 (-780.142 MDL) și 2015 (-225.413 MDL), care cumulativ indicau un deficit de -1.005.555 MDL.
 37. Pentru 2013, Comisia a inclus în categoria cheltuielilor suma de 801.202 MDL, prețul de achiziție al unei cote de 8/20 (opt din douăzeci) dintr-un bun imobil situat pe strada Ion Inculeț din Chișinău, deținut de fiica cea mare a subiectului. Soldul negativ înregistrat în acel an este atribuit în exclusivitate acestei achiziții.
 38. În procesul evaluării integrității financiare, articolul 11 alin. (5) din Legea nr. 252/2023 ghidează Comisia să ia în considerare inclusiv averea, cheltuielile, veniturile persoanelor apropiate, astfel cum acestea sunt definite în Legea nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, precum și ale persoanelor indicate la articolul 33 alineatele (4) și (5) din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate. În conformitate cu articolul 33 alin. (5) din Legea nr. 132/2016, dacă există aparența că bunurile persoanei supuse controlului au fost înscrise pe numele altor persoane, controlul se va extinde și asupra acestor bunuri și persoane.
 39. Comisia notează că Curtea Constituțională, referindu-se la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, a recunoscut că poate fi legitim să se țină cont de veniturile și declarațiile soțului, partenerului sau altui membru al familiei imediate a funcționarului în evaluarea conformității acestuia cu legile anti-corupție (a se vedea Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 16 ianuarie 2025, § 209).
 40. Cheltuielile aferente bunului imobil situat pe strada Ion Inculeț au fost atribuite gospodăriei subiectului, date fiind dubiile privind capacitatea financiară a fiicei cele mari a subiectului de a realiza respectiva achiziție. În consecință, Comisia a analizat dacă subiectul a fost beneficiarul efectiv al bunului imobil, precum și posibilitatea de atribuire a cheltuielilor aferente respectivei tranzacții subiectului. Circumstanțele privind utilizarea și achiziționarea bunului imobil sunt detaliate în cele ce urmează.

Achiziția imobilului în anul 2013

[Această chestiune a fost discutată în sesiune închisă]

41. La 26 martie 2013, fiica cea mare a subiectului a achiziționat o cotă de 8/20 dintr-un bun imobil (casă) situat pe strada Ion Inculeț, Chișinău. Potrivit contractului de vânzare-cumpărare, prețul pentru cota de 8/20 din imobil a fost de 801.202 MDL (aprox. 49.826 EUR). Cu un an anterior acestei tranzacții, fiica cea mare primise, cu titlu de donație, o cotă de 1/20 din același imobil.
42. La data achiziției, fiica cea mare avea vârsta de 26 de ani și, potrivit declarației pentru anul 2013 depuse de către subiect la ANI, aceasta nu figura în calitate de persoană aflată la întreținere. Vechiul formular fiscal din 2009 (FVID), în vigoare pentru anul 2013, nu includea informații referitoare la persoane aflate la întreținere.
43. În răspunsurile sale către Comisie, subiectul a afirmat că imobilul situat pe strada Ion Inculeț aparține fiicei sale cele mari, fiind achiziționat cu fonduri aparținând acesteia. Totodată, a precizat că a luat cunoștință abia ulterior de decizia fiicei sale. A mai menționat că, începând cu 2009, fiica cea mare a părăsit domiciliul părintesc, aflându-se într-o relație civilă, aspect ce a avut un impact negativ asupra relațiilor familiale între mamă și fiică, respectiv între tată și fiică.
44. În cadrul primei runde de întrebări, subiectul a precizat că fiica sa cea mare exercită profesia de avocat din 2009, desfășurând activități profesionale în diverse domenii începând cu 2010. A mai menționat că prețul de achiziție a imobilului în cauză a fost achitat prin intermediul unui împrumut acordat de B.K., cetățean austriac. Declarația exactă a subiectului, referitoare la mijloacele utilizate pentru rambursarea împrumutului, este redată în continuare.
- „În perioada 2013-2014 (fiica mai mare) a activat și în calitate de mediator în București și agent imobiliar. În vara anului 2016, pe o perioadă de 4 luni, a activat în Grecia în calitate de agent în cadrul companiei „Rent a car”. Iar în perioada iulie 2020-decembrie 2022 a prestat servicii juridice în cadrul Centrului de Drept al Avocaților. În 2013, a împrumutat de la B.K., cetățean al Austriei, 40.000 EUR, suma care a restituit-o singură.”
45. La solicitarea de a furniza detalii privind împrumutul și plățile pentru achiziția imobilului, subiectul a declarat că fiica cea mare a primit împrumutul în numerar și, tot în numerar, a achitat integral prețul de cumpărare al imobilului. Nu au fost păstrate documente justificative, cu excepția contractului de vânzare-cumpărare. Potrivit explicațiilor oferite de subiect, împrumutul urma a fi compensat prin prestarea unor servicii de asistență juridică de către fiică. Nu a fost stabilit un termen concret pentru rambursarea sumei împrumutate.

46. În cadrul celei de-a treia runde de întrebări, la solicitarea de a clarifica condițiile împrumutului, subiectul a explicat că B.K. a angajat-o neoficial pe fiica sa pentru prestarea serviciilor de „asistență juridică, muncă de secretariat, traduceri, redactarea documentelor”, precum și pentru a-l însoți la diverse întrevederi oficiale în scop de consultanță și negocieri. Când se afla în București, a oferit asistență prin intermediul rețelelor de socializare, precum și telefonic, iar în caz de necesitate se deplasa în Republica Moldova. Părțile au convenit ca împrumutul de 40.000 EUR să fie rambursat treptat. Până în 2017–2018, suma de 37.000 EUR fusese deja compensată, iar diferența de 3.000 EUR nu a mai fost solicitată spre rambursare.
47. Cu privire la persoana lui B.K. și la sursele împrumutului în valoare de 40.000 EUR, subiectul a răspuns că fiica sa cea mare „a avut o relație de prietenie cu B.K. în perioada 2012–2020, când el era implicat în proiecte europene privind aprovizionarea cu apă și sanitația satelor din Republica Moldova”. Subiectul a precizat că nu poate prezenta vreun document care să ateste sursele de venit ale cetățeanului austriac B.K., întrucât fiica sa „a pierdut legătura” cu acesta. Subiectul și-a fundamentat răspunsurile pe declarațiile fiicei sale.
48. De asemenea, a prezentat explicații scrise pe această chestiune, furnizate tot de fiica cea mare, în care se menționa că a încheiat relația cu B.K. în 2020, iar în anul 2021, respectivul a decedat.
49. Pe baza verificărilor efectuate din surse deschise, s-a constatat că B.K. s-a aflat, într-adevăr, pe teritoriul Republicii Moldova până în 2021. Pagina sa de pe rețeaua de socializare (Facebook) are, în prezent, statut de pagină memorială, dar reflectă activitatea sa de pe platforma respectivă anterior 2021.
50. Nu au fost identificate activități ori surse de venit oficiale atribuite lui B.K. Conform declarațiilor scrise ale fiicei cele mari, B.K. nu deținea acte de identitate. Pașaportul i-ar fi fost distrus în urma unui conflict cu o terță persoană. Fiica subiectului a spus că „a încercat să-l convingă să se legalizeze, însă el nu a dorit”.
51. În susținerea afirmațiilor privind mijloacele utilizate pentru achiziționarea imobilului, subiectul a prezentat declarații scrise semnate de ea însăși, de către cele două fiice ale sale, precum și de către soț. Suplimentar, a prezentat declarația unei terțe părți, A.V., care afirma că este prieten cu fiica cea mare și că avea cunoștință despre faptul că B.K. „îi împrumuta și îi oferea acesteia sume de bani”.
52. În timpul audierii, subiectul a declarat că fiica cea mare „nu a consultat-o înainte de a cumpăra imobilul”. A declarat că relația cu fiica cea mare devenise

tensionată începând cu 2009, când, împreună cu soțul, și-a exprimat dezacordul față de intenția acesteia de a se căsători cu un tânăr.

53. Subiectul a adăugat că familia dispunea de mijloace financiare pentru achiziționarea unui imobil de tipul celui în cauză, dacă fiica cea mare ar fi solicitat sprijin material. În susținerea acestei afirmații, a menționat că soțul său ar fi putut înstrăina terenuri agricole, la fel cum a procedat în anul 2015¹.
54. Spre a susține caracterul plauzibil al acestui scenariu ipotetic, subiectul a menționat că ea și soțul său au procedat în mod similar pentru a o sprijini pe fiica cea mică. În 2011, an care nu face obiectul perioadei de evaluare, subiectul și soțul său au achiziționat un apartament în București, la un preț contractual de 58.000 EUR. În 2012, apartamentul respectiv a fost donat fiicei mai mici, donația fiind însoțită de o clauză de întreținere, precum și de un drept de uzufruct viager pe tot parcursul vieții. Pentru justificarea parțială a mijloacelor utilizate în achiziția apartamentului, subiectul a indicat veniturile (de 374.573 MDL în 2011) obținute din darea în locațiune a unui spațiu comercial către o instituție bancară.
55. Subiectul a declarat că, pe o perioadă îndelungată, nu a comunicat cu fiica sa cea mare și a aflat abia recent detaliile referitoare la achiziția imobilului. Totodată, a negat orice cunoștință cu privire la B.K., alți clienți ai fiicei sale sau vânzătorul imobilului.
56. Subiectul a declarat că fiica cea mare nu a solicitat sprijin financiar din partea părinților în vederea achiziționării imobilului și că, oricum, ei nu ar fi susținut decizia de a achiziționa un bun imobil în regim de coproprietate. Subiectul a menționat că și-ar fi avertizat fiica cea mare, întrucât partajul unui bun aflat în coproprietate generează deseori litigii de natură juridică. Până în prezent, imobilul figurează ca fiind deținut în coproprietate.

Aprecierea Comisiei privind posibila proprietate de facto asupra imobilului

57. Dubiile exprimate inițial de Comisie au vizat, în principal, capacitatea financiară a fiicei cele mari de a achiziționa o cotă-parte din imobil la vârsta de 26 de ani. Conform informațiilor de la SFS, venitul oficial declarat de către aceasta pentru 2012 a fost de 40.044 MDL, rezultat din activitatea desfășurată în cadrul biroului de avocați din sectorul Botanica, precum și din serviciile prestate unei instituții de sănătate publică. Pentru întreaga perioadă analizată, venitul net impozabil înregistrat de fiica cea mare a însumat 744.578 MDL.

¹¹ În 2015, fluxurile financiare de intrare ale gospodăriei subiectului au inclus venitul net din vânzarea terenurilor agricole, respectiv 930.000 MDL.

58. Potrivit celor declarate de subiect, fiica cea mare nu mai domiciliază împreună cu familia din 2009. Locuiește într-o gospodărie separată și, începând cu 2013, își are reședința în imobilul situat pe strada Ion Inculeț. Subiectul a furnizat informațiile în cauză de la bun început (prima rundă de întrebări), menținându-și consecvența în ceea ce privește explicațiile oferite.
59. Deși fiica cea mare a subiectului nu a înregistrat venituri suficient documentate care să ateste capacitatea financiară necesară achiziționării imobilului vizat, Comisia nu a identificat elemente de fapt care să stabilească existența unei beneficieri efective în favoarea subiectului.
- a. Contractul de vânzare-cumpărare nu a fost semnat nici de subiect și nici de soțul acesteia.
 - b. Potrivit datelor din Registrul Bunurilor Imobile, respectivul bun imobil este înscris pe numele fiicei cele mari a subiectului.
 - c. Nu a fost identificată vreo informație care să infirme afirmația subiectului conform căreia fiica cea mare locuiește în imobil începând cu 2013, data achiziției.
 - d. Nu au fost identificate plăți efectuate din conturile bancare ale subiectului sau ale soțului acesteia care să fie aferente achiziționării imobilului sau achitării facturilor de utilități.
 - e. Nu există informații care să contrazică afirmația subiectului privind caracterul distant al relației sale cu fiica cea mare.
 - f. Pe conturile bancare ale subiectului și ale soțului acesteia nu au fost constatate tranzacții financiare semnificative.
 - g. Informațiile furnizate de subiect par să justifice proveniența mijloacelor utilizate pentru achiziționarea imobilului.
60. Prin urmare, în lipsa oricăror dovezi care să ateste fie efectuarea de către subiect a unor plăți pentru casă, fie existența unui drept de proprietate *de facto* în favoarea subiectului, Comisia a concluzionat că suma achitată pentru achiziția imobilului urmează a fi exclusă din calculul fluxurilor financiare de ieșire aferente 2013. Având în vedere cele mai sus menționate, Comisia și-a revizuit calculele inițiale. Ca urmare, fluxurile financiare de intrare înregistrate în 2013 le-au depășit pe cele de ieșire aferente aceluiași an.
61. Pentru 2015, soldul negativ (-225.413 MDL) a rezultat, în principal, din atribuirea la categoria fluxurilor financiare de ieșire a cheltuielilor/plăților cu card identificate de Comisie în conturile bancare ale subiectului și ale soțului

acesteia, în sumă de -188.483 MDL, precum și a cheltuielilor curente/de trai efectuate în numerar, în sumă de -102.000 MDL.

62. În cadrul audierii, subiectul a declarat că aceste sume, totalizând 290.483 MDL, sunt prea mari. A explicat că familia sa „deține o gospodărie țărănească, unde sunt cultivate produse alimentare organice” (fapt demonstrat prin prezentarea de fotografii). Acest fapt le-a influențat cheltuielile de consum. Prin urmare, cheltuielile lunare curente declarate de subiect, de 8.000 - 10.000 MDL, au inclus atât cheltuielile/plățile cu card bancar, cât și cheltuieli efectuate în numerar. Subiectul a mai menționat că o parte dintre cheltuielile identificate pe contul bancar al soțului au fost aferente activității întreprinderii acestuia.
63. Deși anumite ajustări în acest sens ar putea fi rezonabile, luând în considerare că soldul negativ nu atinge plafonul de 234.000 MDL, Comisia nu a procedat la recalcularea fluxului financiar negativ aferent 2015. Chiar și în ipoteza în care ar fi fost tratat ca avere nejustificată, soldul negativ nu ar depăși pragul de 234.000 MDL prevăzut la articolul 11 alin. (3) lit. a) din Legea nr. 252/2023.

B. Potențiale încălcări de etică în legătură cu deciziile judiciare emise de subiect

64. Comisia a recepționat mai multe petiții în care se contestau fie deciziile judiciare adoptate de subiect, fie presupusa lipsă de citare legală a unei părți într-o procedură civilă. De asemenea, Comisia a examinat informații provenite de la Consiliul Superior al Magistraturii, din surse mass-media, precum și dintr-un raport de investigație jurnalistică independentă². În urma analizei cauzelor, Comisia constată că, în general, petițiile reflectă nemulțumiri față de soluțiile pronunțate, decât dovezi ale unei abateri etice. Totuși, trei cauze au fost suplimentar analizate sub aspectul unor posibile încălcări de ordin etic.

Cauza Eximbank

65. Cauza implică Eximbank, care a acordat împrumuturi mai multor companii, garantate cu bunuri, inclusiv un teren deținut de SRL „S-C”. După ce debitorii au intrat în incapacitate de plată, Eximbank a vândut bunurile gajate (două clădiri și un teren) prin licitație către SRL „T.”, recuperând circa 73 milioane MDL.
66. Ulterior, Eximbank a acționat în judecată debitorii privind restul datoriei. Debitorii, inclusiv SRL „S-C”, au formulat cerere reconvențională, solicitând anularea licitației și despăgubiri (circa 104 milioane MDL), invocând subevaluarea terenului. În iulie 2019, o instanță a admis pretențiile Eximbank și

² [Raport de investigație jurnalistică independentă. Judecător – Ana Panov - IPRE](#)
[DOC// Decizii ILEGALE ale Curtii de Apel Chișinău - luptă pentru terenuri agricole - sinteza.org](#)

a respins cererea reconvențională. Hotărârea a fost atacată cu apel de toate părțile, cu excepția Eximbank („prima cauză”).

67. Separat, în cadrul procedurii de insolabilitate a SRL „T.”, SRL „S-C” a înaintat aceeași pretenție de 104 milioane MDL. În februarie 2020, instanța a admis parțial cererea (aproximativ 76 milioane MDL), invocând existența unei fraude din partea Eximbank și SRL „T.”, care au fost considerate afiliate. Cererea a fost întemeiată pe o presupusă faptă ilicită comisă de Eximbank („a doua cauză”).
68. Eximbank nu a fost parte în procedura de insolabilitate și a încercat ulterior să conteste hotărârea, însă cererea sa de revizuire a fost respinsă. Eximbank a depus între timp o plângere la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care este pendinte, invocând încălcarea dreptului la un proces echitabil și susținând că hotărârea pronunțată în procedura de insolabilitate îi lezează interesele legale.

Caravita Co SRL („cauza Caravita”)

69. Această cauză implică Caravita, o societate aflată în insolabilitate, care a scos la licitație 226 de hectare de teren agricol, adjudecate de „CVC E.” Totuși, fondatorul Caravita, V.R., a contestat rezultatele licitației în instanță. La 4 noiembrie 2019, V.R. a depus o contestație la judecătoria Anenii Noi, care a respins cererea la 16 noiembrie 2020. Ulterior, acesta a contestat hotărârea cu apel, iar Curtea de Apel a admis apelul spre examinare la 24 februarie 2021. Mai târziu, un alt complet al Curții de Apel a reînregistrat, din oficiu, apelul ca recurs, argumentând că licitația, fiind parte a executării silite, ar fi trebuit examinată printr-o încheiere, nu printr-o hotărâre.
70. Această reînregistrare a dus la redistribuirea cauzei unui alt complet, din care făcea parte subiectul. Acest complet a anulat în cele din urmă atât hotărârea instanței de fond, cât și rezultatele licitației. Anularea s-a bazat pe constatarea că licitația nu a respectat cerințele legale. „CVC E.” a contestat ambele decizii în fața Curții Supreme de Justiție, invocând grave încălcări procedurale în cadrul procedurii de apel.
71. Curtea Supremă de Justiție a admis recursul „CVC E.” la 3 noiembrie 2021, statuând că reînregistrarea cauzei de către Curtea de Apel nu avea temei legal și a constituit un abuz de procedură. Aceasta a criticat instanța pentru încălcarea drepturilor părților la un proces echitabil, a anulat deciziile Curții de Apel și a trimis cauza spre reexaminare. În urma reexaminării, Curtea de Apel a respins apelul lui V.R., iar Curtea Supremă de Justiție a menținut această hotărâre definitivă, confirmând, astfel, legalitatea licitației.

Cauza disciplinară

72. Obiectul examinat a vizat conduita procesuală a subiectului, care a pronunțat public, în ședința din 26 ianuarie 2021, o hotărâre, iar ulterior, la 5 februarie 2021, a redactat o altă hotărâre scrisă al cărei dispozitiv contrazicea parțial soluția pronunțată inițial în ședință publică, în sensul înlăturării unei părți din obligațiile financiare stabilite în sarcina pârâtului.
73. Având în vedere aceste neconcordanțe, Curtea Supremă de Justiție a anulat decizia Curții de Apel și a trimis cauza spre reexaminare. Un alt complet de judecători a menținut hotărârea instanței de fond, prin care cererile reclamantului au fost respinse. Recursul ulterior formulat de către reclamant a fost declarat inadmisibil.
74. La 4 iunie 2024, Consiliul Superior al Magistraturii a constatat că acțiunea subiectului nu constituie o eroare remediabilă, ci o încălcare a procedurii legale, în sensul art. 4 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 178/2014, calificându-se drept abatere disciplinară prin nerespectarea normelor imperative ale legii. Cu toate acestea, procedura disciplinară a fost clasată, ca urmare a intervenirii termenului de prescripție prevăzut. În urma recursului formulat de subiect, cauza disciplinară se află în prezent pe rolul Curții Supreme de Justiție.

Aprecierea Comisiei

75. În contextul cerințelor privind integritatea etică prevăzute la articolul 11 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 252/2023, Curtea Constituțională a clarificat că textul „a încălcat grav” stabilește un prag ridicat pentru constatarea încălcării regulilor de etică și conduită profesională aplicabile judecătorilor și procurorilor (Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 16 ianuarie 2025, § 185). De asemenea, Curtea a menționat că Comisia nu este competentă să se pronunțe asupra legalității hotărârilor emise de judecători.
76. Având în vedere dovezile prezentate de petiționari sau altfel obținute de Comisie, anumite decizii pronunțate de subiect ridică îngrijorări legitime, în special cu privire la nereguli procedurale și nerespectarea dispozițiilor legale obligatorii, ce au fost sau pot fi examinate prin intermediul unor mecanisme disciplinare. Comisia consideră că aceste cauze indică mai degrabă o eroare profesională sau probleme de competență, decât o încălcare gravă a normelor de etică, astfel cum este prevăzut la articolul 11 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 252/2023.

C. Implicarea în cauze examinate de CtEDO

77. Potrivit Agentului Guvernamental, subiectul a participat, în calitate de judecător, la soluționarea a 15 cauze care au făcut obiectul unor cereri adresate CtEDO:

Macovei și alții c. Republicii Moldova, nr. 19253/03, 25 aprilie 2006;

Popova c. Republicii Moldova, nr. 29162/14, 20 noiembrie 2018;

Tegulum S.A. c. Republicii Moldova, nr. 53982/11, 1 februarie 2022;

Braghiș și alții c. Republicii Moldova, nr. 56851/11, 25 martie 2021;

Botezatu c. Republicii Moldova, nr. 17899/08, 14 aprilie 2015;

Mihailov c. Republicii Moldova, nr. 53209/12, 29 iunie 2021;

Moțpan c. Republicii Moldova, nr. 600/13, 25 noiembrie 2021;

Munteanu-Nani și alții c. Republicii Moldova, nr. 1925/14, 19 octombrie 2023;

P.P. Glasul Națiunii S.A. c. Republicii Moldova, nr. 26067/14, 28 septembrie 2023;

Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 223 c. Republicii Moldova, nr. 15898/15, 14 februarie 2019;

Crețoi c. Republicii Moldova, nr. 49960/19, 14 decembrie 2021;

Prodius și alții c. Republicii Moldova, nr. 44894/13, 19 octombrie 2021;

Hohlov și alții c. Republicii Moldova, nr. 81519/12, 5 octombrie 2023;

Gîrbu și alții c. Republicii Moldova, nr. 72146/14, 5 octombrie 2023;

Bocșa c. Republicii Moldova, nr. 6147/18, 4 aprilie 2023.

78. În conformitate cu articolul 11 alin. (2) lit. (a) din Legea nr. 252/2023, un subiect nu îndeplinește criteriul integrității etice dacă Comisia a stabilit că, în ultimii 10 ani, acesta a emis acte arbitrare contrare normelor imperative ale legii, iar CtEDO stabilise, anterior adoptării actului, că o decizie similară a fost contrară Convenției Europene a Drepturilor Omului (în continuare „Convenție”).
79. Prin hotărârea nr. 2 din 16 ianuarie 2025, Curtea Constituțională a constatat conformitatea normei citate cu Constituția. Curtea a precizat că, pentru a stabili caracterul arbitrar al comportamentului sau al actelor emise de subiectul evaluat, Comisia trebuie să demonstreze întrunirea a două condiții cumulative. Prima condiție este că actul este contrar normelor imperative ale legii. A doua condiție este că, anterior adoptării actului, CtEDO constatare că o decizie similară era contrară Convenției.
80. De asemenea, Curtea Constituțională a menționat că, pentru a elucida înțelesul textelor contestate, destinatarii pot avea în vedere, inclusiv, sensul atribuit acestei noțiuni de CtEDO. Astfel, de exemplu, în cauza *Bochan v. Ucraina* (nr. 2), 5 februarie 2015, § 62, CtEDO a notat că o decizie judecătorească este arbitrară

dacă, în esență, nu are nicio bază juridică în dreptul intern și nu stabilește nicio legătură între faptele litigiului, legea aplicabilă și rezultatul procedurii. CtEDO consideră că o asemenea decizie reprezintă o „denegare a dreptății”. De asemenea, în cauza *Ballıktaş Bingöllü v. Turcia*, 22 iunie 2021, § 75, CtEDO a notat că se poate considera că printr-o decizie judecătorească a fost comisă o „eroare vădită” dacă instanța a comis o eroare de drept sau de fapt pe care nicio instanță rezonabilă nu ar comite-o vreodată și că aceasta este aptă să perturbe caracterul echitabil al procedurii.

81. Comisia constată că, în conformitate cu prima condiție enumerată de Curtea Constituțională, împreună cu dispozițiile legilor naționale, Convenția și jurisprudența CtEDO pot stabili norme imperative în sensul articolului 11 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 252/2023. Articolul 4 din Constituție prevede că, în cazul unor neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale. De asemenea, în analiza sa, Comisia are în vedere interpretarea noțiunii de act arbitrar efectuată de CtEDO, astfel cum este detaliat în paragraful de mai sus.
82. În opt dintre cauzele examinate, Comisia a constatat că hotărârile naționale în care subiectul a fost implicat au fost adoptate în afara perioadei de referință de zece ani, motiv pentru care nu le-a supus unei analize suplimentare. Aceste cauze sunt: *Macovei și alții*; *Popova*; *Tegulum S.A.*; *Braghiș și alții*; *Botezatu*; *Mihailov*; *Moșpan*; *Munteanu-Nani și alții*.
83. Două dintre cele 15 cauze examinate de CtEDO au fost soluționate prin radierea cererii de pe rol, fie în temeiul unei reglementări amiabile (*P.P. Glasul Națiunii S.A.*) sau ca urmare a retragerii cererii de către reclamant, determinată de adoptarea unei noi hotărâri favorabile la nivel național (*Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 223*). Aceste cauze au vizat accesul la o instanță sau anularea ilegală a unei hotărâri definitive (articolul 6 din Convenție și articolul 1 din Protocolul nr. 1). În conformitate cu practica sa, Comisia nu va analiza implicarea subiectului în cauze care au condus la o decizie de radiere. Comisia se va concentra în continuare asupra altor cinci cauze care au condus la constatarea de către CtEDO a unei încălcări.

Crețoi c. Republicii Moldova, nr. 49960/19, 14 decembrie 2021

84. Cauza se referă la procedurile inițiate de reclamant în temeiul Convenției de la Haga privind aspectele civile ale răpirii internaționale de copii³. CtEDO a constatat încălcarea articolului 8 din Convenție, în principal din cauza duratei excesive a procedurilor naționale – element determinant în soluționarea cauzei și în stabilirea relațiilor viitoare dintre tată și copil.
85. Articolul 11 din Convenția de la Haga impune autorităților (judiciare și administrative) să acționeze cu promptitudine în procedurile privind returnarea copiilor. În jurisprudența sa, CtEDO a constatat o încălcare a art. 8 din Convenție, având în vedere durata excesivă a procedurilor desfășurate în temeiul Convenției de la Haga⁴. Totuși, în cauza *Rinau c. Lituaniei*, CtEDO a apreciat că o întârziere de cinci luni, deși îndelungată potrivit standardelor Convenției de la Haga, nu a constituit, în circumstanțele cauzei, o încălcare a articolului 8 din Convenție⁵.
86. Comisia menționează că, în cauza *Crețoi*, procedurile privind returnarea copilului au durat trei ani și trei luni, incluzând atât etapele administrative, cât și cele judiciare (decembrie 2015 – 27 martie 2019). Instanțele naționale au avut nevoie de peste doi ani pentru a soluționa definitiv cauza.
87. Pe de altă parte, procedura derulată în fața Curții de Apel, la care a participat subiectul (decizia din 14 iunie 2018), a avut o durată de doar trei luni (martie 2018 – iunie 2018). Prin urmare, hotărârea la care a participat subiectul nu poate fi considerată ca având o contribuție semnificativă la durata totală a procedurilor.
88. Comisia consideră oportună examinarea în comun a celorlalte trei cauze, având în vedere obiectul lor similar:

Prodius și alții c. Republicii Moldova, nr. 44894/13, 19 octombrie 2021

Hohlov și alții c. Republicii Moldova, nr. 81519/12, 5 octombrie 2023

Gîrbu și alții c. Republicii Moldova, nr. 72146/14, 5 octombrie 2023.

³ În cauzele referitoare la răpirea internațională de copii, obligațiile ce derivă din art. 8 al Convenției Europene a Drepturilor Omului trebuie interpretate, în special, în lumina Convenției de la Haga privind aspectele civile ale răpirii internaționale de copii (*Iglesias Gil și A.U.I. c. Spaniei*, 2003, § 51; *Ignaccolo-Zenide c. României*, 2000, § 95), precum și ale Convenției cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989 (*Maire c. Portugaliei*, 2003, § 72).

⁴ CtEDO, *a se vedea Blaga c. României*, nr. 54443/10, § 83, 1 iulie 2014 - paisprezece luni; *Monory c. României și Ungariei*, nr. 71099/01, § 82, 5 aprilie 2005 - peste douăsprezece luni; *Karrer c. României*, nr. 16965/10, § 54, 21 februarie 2012 - unsprezece luni; și *R.S. c. Poloniei*, nr. 63777/09, § 70, 21 iulie 2015 - peste șase luni; și, invers, *Strömblad c. Suediei*, nr. 3684/07, § 93, 5 aprilie 2012 - mai puțin de douăsprezece luni.

⁵ CtEDO, *Rinau v. Lituania*, nr. 10926/09, 14 ianuarie 2020, § 194.

89. Aceste cauze vizează 13 cereri în care CtEDO a constatat încălcări ale articolelor 6 și 13 din Convenție, precum și a art. 1 din Protocolul nr. 1. Curtea a constatat că aceste încălcări au rezultat din neexecutarea de către autoritățile naționale a hotărârilor definitive, precum și din caracterul inadecvat al reparației oferite în cadrul procedurilor prevăzute de Legea nr. 87/2011.
90. Cauza *Prodius și alții* vizează cererile formulate de reclamantii *Cotovici, Prodius, Nica și Dari*. Cauza *Hohlov și alții* vizează cererile formulate de reclamantii *Hohlov, Starîș și Chistol*. Cauza *Gîrbu și alții* vizează șase cereri: *Gîrbu, Țurcan, Prisacari, Pîntea, Caminschi și Alexei*.
91. Subiectul a participat, în calitate de judecător al Curții de Apel, la opt proceduri, aferente a cinci cereri: *Prodius, Dari, Starîș, Caminschi și Gîrbu*. În două dintre aceste proceduri, hotărârile pronunțate de subiect sunt în afara perioadei de referință de zece ani (decizia din 28 noiembrie 2012 în cauza *Prodius* și decizia din 23 ianuarie 2014 în cauza *Gîrbu*). Analiza de mai jos vizează procedurile referitoare la cauzele *Starîș* (deciziile din 17 septembrie 2014, 24 mai 2018 și 26 mai 2020), *Dari* (decizia din 5 aprilie 2018), *Gîrbu* (decizia din 2 martie 2017) și *Caminschi* (decizia din 25 noiembrie 2015).
92. Toți reclamantii au obținut hotărâri definitive care obligau autoritățile publice locale să le acorde spațiu locativ. Ca urmare a neexecutării acestor hotărâri, reclamantii au inițiat mai multe acțiuni în temeiul Legii nr. 87/2011. În conformitate cu această lege, orice persoană care se consideră victima unei încălcări a dreptului de a obține executarea unei hotărâri judecătorești definitive într-un termen rezonabil are dreptul de a se adresa în instanța de judecată pentru recunoașterea unei astfel de încălcări și acordarea de despăgubiri pentru prejudiciul material și moral.
93. În patru proceduri (în privința *Starîș, Gîrbu și Dari*), deși constatarea că hotărârea definitivă privind acordarea spațiului locativ nu a fost executată, Curtea de Apel a respins cererile reclamantilor formulate în temeiul Legii nr. 87/2011. Instanța a decis astfel din cauza (i) lipsei fondurilor disponibile (decizia din 24 mai 2018), (ii) faptului că reclamantul „și-a rezervat dreptul încălcat” (decizia din 17 septembrie 2014), (iii) necesității ca reclamantul să își aștepte rândul pentru executarea hotărârii definitive (decizia din 2 martie 2017) și (iv) faptului că reclamantul ar fi pierdut dreptul la locuință, ca urmare a încetării calității sale de funcționar public (decizia din 5 aprilie 2018).
94. În celelalte două proceduri (în privința *Caminschi și Starîș*), Curtea de Apel a admis parțial cererile reclamantilor, a recunoscut încălcarea dreptului acestora la executarea într-un termen rezonabil a hotărârilor definitive pronunțate în

favoarea lor și a acordat o reparație pentru prejudiciul material și moral (deciziile din 26 mai 2020 și 25 noiembrie 2015).

95. În cadrul rundeii a treia de întrebări, subiectul a declarat că, la examinarea cererilor în temeiul Legii nr. 87/2011, a aplicat standardele din jurisprudența CtEDO, recomandările CSJ, precum și legislația națională în vigoare la momentul respectiv, inclusiv Codul cu privire la locuințe. Subiectul a mai declarat că „problema executării hotărârilor privind spațiul locativ depășește sfera sistemului judiciar și ține, mai degrabă, de puterea legislativă și cea executivă”. Subiectul a indicat existența unei practici judiciare neuniforme în acest domeniu.
96. În cadrul audierii, subiectul a subliniat că, în cauzele respective, Ministerul Justiției a solicitat respingerea cererilor reclamanților, invocând faptul că nu ar fi fost încălcat termenul rezonabil de executare.
97. Comisia menționează că jurisprudența CtEDO este constantă în ceea ce privește asigurarea executării hotărârilor definitive într-un termen rezonabil, precum și cu privire la caracterul insuficient al reparației (de ex., *Cocchiarella c. Italiei* [MC], nr. 64886/01, 2006; *Botezatu c. Republicii Moldova*, nr. 17899/08, 14 aprilie 2015; *Cristea c. Republicii Moldova*, nr. 35098/12, 12 februarie 2019).
98. Legea nr. 87/2011 prevede că despăgubirile pot fi respinse doar în cazul în care durata neexecutării nu este nerezonabilă sau dacă neexecutarea este imputabilă reclamantului. Nu prevede lipsa fondurilor sau necesitatea de a aștepta rândul ca temeiuri valabile pentru respingerea unor astfel de cereri. Mai mult, CtEDO a reiterat în mod constant că autoritățile naționale nu pot justifica neexecutarea hotărârilor prin invocarea lipsei de resurse (*Prodan c. Republicii Moldova*, nr. 49806/99, § 53, 18 mai 2004).
99. În aceste cauze, subiectul a făcut parte din completul Curții de Apel care, deși constatare neexecutarea hotărârilor definitive, a respins cererile, invocând motive neprevăzute de Legea nr. 87/2011, sau a acordat despăgubiri care par a fi insuficiente. Subiectul a susținut, pe de altă parte, că respingerea cererilor a avut loc la solicitarea Guvernului. Jurisprudența CtEDO indică, însă, faptul că, deși Guvernul unui stat poate interveni în circumstanțe excepționale, în procedurile de executare a unei hotărâri, această intervenție nu trebuie să aducă atingere fondului hotărârii (*Immobiliare Saffi c. Italiei* [MC], nr. 22774/93, § 74).
100. Deciziile examinate reflectă o motivare discutabilă. Totodată, întârzierile în executarea hotărârilor definitive – element esențial al încălcărilor constatate de CtEDO – relevă existența unei mai ample probleme sistemice în Republica Moldova. Principalele cauze ale neexecutării au fost în primul rând de natură

structurală și administrativă, incluzând subfinanțarea cronică, responsabilizarea instituțională scăzută și mecanismele ineficiente de executare. În acest context, Comisia consideră că deficiențele constatate în deciziile subiectului par a fi parte integrantă a unei probleme instituționale mai largi și, prin urmare, nu constituie o încălcare a criteriilor de integritate etică prevăzute de Legea nr. 252/2023.

Bocșa c. Republicii Moldova, nr. 6147/18, 4 aprilie 2023

101. Cauza se referă la neexecutarea unei hotărâri judecătorești ce stabilea graficul de întrevederi între reclamant și copiii săi, ceea ce a echivalat, în fapt, cu retragerea dreptului său de a-și vedea copiii. CtEDO a constatat o încălcare a articolului 8 din Convenție.
102. Subiectul a făcut parte din completul Curții de Apel care la 27 iunie 2017 a anulat încheierea executorului judecătoresc.

Aspecte privitoare la procedurile naționale

103. Reclamantul și G. aveau doi copii. În urma divorțului pronunțat în octombrie 2012, instanța a stabilit domiciliul copiilor la G., acordând reclamantului dreptul de vizită/întrevederi.
104. În 2014, G. a solicitat instanței modificarea graficului de întrevederi, invocând faptul că, deoarece copiii petreceau fiecare sfârșit de săptămână cu tatăl lor, nu aveau posibilitatea de a se vedea cu bunicii și alți membri ai familiei. Astfel, a propus un nou grafic cu weekend-uri alternative și împărțirea egală a vacanțelor școlare între cei doi părinți.
105. Reclamantul a fost de acord, iar ulterior G. a solicitat încetarea procedurii, motivând că părțile au ajuns la un acord. Printr-o încheiere din iunie 2014, instanța de fond a confirmat tranzacția și a stabilit noul grafic de întrevederi.
106. Potrivit reclamantului, începând cu 2016, G. a încetat să-i mai permită să-și vadă copiii. Acesta a depus o plângere la poliție, care l-a informat că deși au purtat discuții cu G., aceasta a continuat să refuze accesul la copii. În mai 2016, reclamantul a solicitat instanței emiterea unui titlu executoriu în temeiul încheierii din iunie 2014.
107. În plus, reclamantul a solicitat intentarea procedurii de executare. La 30 mai 2016, executorul judecătoresc a primit titlul de executare și a emis o încheiere prin care a dispus intentarea procedurii de executare. Între aprilie 2016 și iunie 2017, executorul judecătoresc a întocmit aproximativ opt procese-verbale ce atestau nerespectarea de către G. a graficului de întrevederi.

108. G. a fost informată despre încheierea executorului judecătoresc, pe care a contestat-o. La 28 martie 2017, instanța de fond i-a respins contestația. Instanța în cauză a constatat că părțile încheiaseră anterior o tranzacție de împăcare cu privire la graficul de întreveneri. Executorul judecătoresc a documentat mai multe cazuri de nerespectare a graficului de către G., prin urmare instanța a considerat cererea lui G. nefondată.
109. G. a declarat apel, iar la 27 iunie 2017, Curtea de Apel, într-un complet din care a făcut parte subiectul, a admis apelul și a anulat încheierea executorului judecătoresc. Curtea de Apel a reținut că nu existau probe concludente care să ateste refuzul lui G. de a respecta graficul. Încheierea din iunie 2014 a recunoscut dreptul reclamantului de a-și lua/vedea copiii, fără a impune obligații specifice în sarcina lui G. Prin urmare, instanța a concluzionat că titlul nu este executoriu și a dispus anularea încheierii executorului judecătoresc. Decizia a fost definitivă și irevocabilă. Ulterior, executorul a restituit reclamantului titlul executoriu.
110. Reclamantul a înaintat plângeri către mai multe instituții, inclusiv autoritatea pentru protecția copilului, poliție, procuratură și chiar Ministerul Muncii și Protecției Sociale. Direcția pentru protecția copilului a răspuns că nu are competență și că executarea graficului de întreveneri este responsabilitatea executorului judecătoresc.

Constatările CtEDO

111. CtEDO a constatat că autoritățile naționale au adoptat o abordare formalistă, invocând caracterul vag al încheierii din 2014 pentru a justifica neexecutarea graficului de întreveneri. Totodată, a fost subliniată lipsa oricărui efort de a media sau facilita contactul, iar autoritatea pentru protecția copilului s-a eschivat de la implicare, lăsând întreaga responsabilitate în sarcina executorului judecătoresc.
112. CtEDO a mai observat că dosarul cauzei nu conținea niciun element care să indice că minorii ar fi manifestat reticență în a-și întâlni tatăl în perioada cuprinsă între momentul stabilirii graficului de întreveneri prin acordul părților, în 2014, și momentul intentării procedurii de executare în 2016.
113. CtEDO a constatat că autoritățile naționale nu au asigurat o procedură echitabilă pentru evaluarea interesului superior al copiilor și a dreptului tatălui de a-și vedea copiii. Lipsa unei evaluări adecvate și a garanțiilor procedurale a condus, în fapt, la privarea reclamantului de exercitarea dreptului menționat.

Explicațiile subiectului

114. În cadrul celei de-a doua runde de întrebări, subiectul a declarat că încheierea executorului judecătoresc a fost anulată din motive procedurale. Completul Curții de Apel, din care a făcut parte subiectul, a reținut, de asemenea, formularea deficitară a încheierii din 2014, ce urma să fie executată. În viziunea subiectului, având în vedere că instanța de apel a verificat legalitatea procedurii de executare, nu era relevantă jurisprudența CtEDO privind obligațiile pozitive ce rezultă din articolul 8 din Convenție. Totodată, subiectul a declarat că, în cadrul examinării recursului, Curtea de Apel nu are discreție în alegerea consecințelor legale, acestea limitându-se la anularea sau menținerea încheierii executorului judecătoresc.
115. În cadrul audierii, subiectul și-a exprimat opinia că tranzacția privind graficul de întreveneri, confirmată prin încheierea din iunie 2014, nu impunea obligația mamei de a încredința copiii tatălui. Potrivit subiectului, executorul judecătoresc depășise limitele titlului executoriu prin faptul că a impus mamei o obligație ce nu era prevăzută în tranzacția respectivă. Făcând referire la art. 251 din Codul de Procedură Civilă, subiectul a susținut că executorul judecătoresc ar fi trebuit să solicite instanței ce confirmase tranzacția, explicarea obligației ce revenea mamei.

Aprecierea Comisiei

116. Comisia constată că decizia Curții de Apel din 27 iunie 2017 se încadrează în perioada de evaluare de 10 ani. În cele ce urmează, Comisia va analiza decizia prin prisma hotărârii Curții Constituționale. Aceasta va examina dacă decizia este contrară unei norme imperative a legii, dacă exista jurisprudență anterioară relevantă a CtEDO și dacă decizia este arbitrară în sensul definit de CtEDO (a se vedea §§ 78–81 de mai sus).
117. Comisia reține că, în prezenta cauză, Curtea de Apel, cu participarea subiectului, a anulat încheierea executorului judecătoresc invocând următoarele motive: (i) lipsa probelor privind nerespectarea de către G. a graficului de întreveneri; (ii) faptul că executorul judecătoresc nu ar fi acordat termen pentru executare benevolă; și (iii) încheierea instanței din 2014 de confirmare a tranzacției de împăcare ar fi fost neclară și nu ar fi impus obligații specifice lui G.
118. Referitor la pretinsa lipsă de probe privind nerespectarea obligațiilor de către G., Comisia constată că dosarul cauzei conținea două acte de constatare ale executorului judecătoresc și cel puțin șapte procese-verbale ce documentau refuzul repetat al lui G. de a se conforma graficului de întreveneri (a se vedea și § 7 din hotărârea CtEDO). De asemenea, existau decizii judecătorești prin care G. era obligată să se prezinte la biroul executorului judecătoresc și prin care i se

interzicea părăsirea țării — măsuri dispuse tocmai ca urmare a refuzului acesteia de a se conforma. Totodată, reclamantul a formulat plângeri către poliție, procuratură și direcția de protecție a copilului, referitoare la obstrucționarea continuă de către G.

119. Referitor la argumentul că executorul judecătoresc nu ar fi acordat un termen pentru executare benevolă, Comisia constată că încheierea executorului judecătoresc din 30 mai 2016 prevedea în mod clar un termen de 10 zile pentru executare benevolă.
120. Referitor la presupusa ambiguitate a încheierii judecătorești din 2014, Comisia reține că graficul de întreveneri a fost propus chiar de către G. Aceasta a inițiat procedura de modificare a graficului anterior, reclamantul a fost de acord, iar instanța a aprobat ulterior tranzacția de împăcare (§§ 104-105 de mai sus).
121. Graficul de întreveneri a fost stabilit de comun acord și a fost formalizat prin încheierea instanței. Spre deosebire de o hotărâre pronunțată într-o procedură contencioasă, o tranzacție de împăcare reflectă consimțământul părților și are o forță juridică obligatorie. În plus, între 2014 și 2016, G. a respectat graficul de întreveneri fără să conteste obligațiile ce îi reveneau sau să invoce vreun aspect neclar al tranzacției.
122. Mai mult, contestația formulată de G. împotriva încheierii executorului judecătoresc nu s-a bazat pe motiv de ambiguitate, ci pe afirmația că ea executa benevol încheierea instanței din 2014 (a se vedea pag. 1 a deciziei Curții de Apel). Încheierea din 2014 a modificat doar două paragrafe din graficul anterior al întrevenerilor, în timp ce restul – inclusiv obligațiile reciproce de informare în anumite situații – au rămas valabile. Ca regulă generală, hotărârile judecătorești trebuie interpretate în ansamblul lor, nu selectiv.
123. În fața Comisiei, subiectul a susținut că încheierea executorului judecătoresc era contrară normelor de procedură, fără a preciza, însă, care anume reguli ar fi fost încălcate. Potrivit art. 61 din Codul de executare, executorul judecătoresc poate refuza intentarea procedurii de executare doar în anumite circumstanțe exhaustiv enumerate⁶. Mai mult, instanța de fond respinsese deja contestația formulată de G., confirmând că titlul executoriu era valabil și susținut de

⁶ Executorul judecătoresc poate refuza intentarea procedurii de executare dacă: a) *documentul nu este de competența sa*; b) *termenul de prezentare a documentului spre executare a expirat*; c) *documentul nu este întocmit în conformitate cu art. 14 din prezentul cod*; d) *documentul este înaintat de persoana care nu are împuternicirile respective, stabilite în modul prevăzut de lege*; e) *termenul de executare benevolă prevăzut de lege sau indicat în documentul executoriu nu a expirat*.

rapoartele întocmite de executorul judecătoresc care documentau nerespectarea obligațiilor de către aceasta.

124. Prin urmare, justificarea potrivit căreia Curtea de Apel ar fi anulat încheierea executorului judecătoresc din cauza unor încălcări procedurale nu are o bază probatorie. Prezența mai multor procese-verbale întocmite de executorul judecătoresc, a unor hotărârilor judecătorești relevante și a plângerilor depuse de reclamant demonstrează în mod evident că G. a încălcat în mod repetat graficul de întrevederi stabilit, ceea ce subminează temeiul invocat de Curtea de Apel pentru anularea încheierii.
125. Articolul 130 alin. (3) din Codul de Procedură Civilă prevede că fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea și veridicitatea ei. De asemenea, toate probele se apreciază în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei. Potrivit alin. (4) al aceluiași articol, după analizarea probelor, instanța are obligația de a reflecta în hotărâre raționamentul care a condus la admiterea unor probe și respingerea altora. În plus, instanța trebuie să argumenteze preferința acordată anumitor probe în defavoarea altora.
126. Având în vedere probele disponibile și standardele legale aplicabile, Comisia constată că motivarea Curții de Apel referitoare la anularea încheierii executorului judecătoresc pe motivul că încheierea instanței din 2014 a recunoscut doar un „drept” al reclamantului, fără a impune o „obligație” clară în sarcina lui G. — a fost excesiv de formalistă. Această interpretare a ignorat mai multe probe relevante ce atestau nerespectarea repetată a graficului de către G. și nu a îndeplinit cerințele articolului 130 din Codul de Procedură Civilă privind aprecierea completă și motivată a probelor. Așa cum a reținut și CtEDO (§§ 17–18), o asemenea abordare strict textuală și procedurală a condus, în mod efectiv, la privarea reclamantului de exercitarea dreptului său de a menține legătura cu copiii și nu a corespuns standardelor Curții în temeiul articolului 8 din Convenție.
127. La momentul emiterii deciziei, exista o jurisprudență consistentă a CtEDO privind obligațiile pozitive prevăzute de articolul 8 de a facilita și garanta dreptul de întrevedere cu copiii, respectând totodată interesul superior al copilului: *Bordeianu c. Republicii Moldova* (nr. 49868/08, 11 ianuarie 2011), *Tocarenco c. Republicii Moldova* (nr. 769/13, 4 noiembrie 2014), *Maire c. Portugaliei* (nr. 48206/99, 26 iunie 2003), *Ribic c. Croației* (nr. 27148/12, 2 aprilie 2015), *K.B. și alții c. Croației* (nr. 36216/13, 14 martie 2017).
128. Comisia notează că subiectul nu a oferit o explicație rezonabilă pentru neaplicarea dispozițiilor legale obligatorii și a jurisprudenței relevante a

CtEDO. Pe baza celor expuse mai sus, Comisia concluzionează că decizia pronunțată în această cauză se încadrează în conceptul de arbitrar, astfel cum este definit atât de CtEDO, cât și de Curtea Constituțională. Potrivit cauzei *Ballıktaş Bingöllü*, o hotărâre judecătorească conține o eroare vădită atunci când cuprinde o greșeală de drept sau de fapt pe care nicio instanță rezonabilă nu ar comite-o, afectând astfel echitatea procedurii. Prin ignorarea probelor clare privind nerespectarea repetată de către mamă a graficului de întrevederi, prin statuarea că executorul nu ar fi acordat termen pentru executarea benevolă, în pofida termenului expres de zece zile indicat în încheierea executorului, cât și prin interpretarea că încheierea instanței din 2014 conferea doar drepturi și nu impunea obligații, Curtea de Apel a comis o astfel de eroare vădită.

129. Comisia a constatat, totuși, că participarea subiectului la decizia în cauză a Curții de Apel nu este, în sine, suficientă pentru a conduce la concluzia că aceasta nu îndeplinește criteriile de integritate etică. Deși subiectul a fost implicat în mai multe cauze ce au condus la adoptarea unor hotărâri de către CtEDO, doar cinci au fost examinate de Comisie. În patru din cele cinci cauze examinate, Comisia a apreciat că deciziile fie nu ridică dubii (a se vedea § 87 de mai sus), fie nu constituie o încălcare a integrității etice în temeiul Legii nr. 252/2023 (a se vedea § 100 de mai sus). Într-o singură cauză – *Bocşa*, Comisia a considerat că decizia subiectului poate fi calificată drept arbitrară. Cu toate acestea, având în vedere consecințele juridice ale unei concluzii de nepromovare, constatarea necorespunderii criteriilor de integritate etică doar în baza acestui act ar fi disproporționată⁷.

VI. Concluzia

130. Pe baza informațiilor obținute și a explicațiilor subiectului, Comisia propune ca subiectul să promoveze evaluarea externă, pentru că nu s-a constatat lipsa corespunderii cu criteriile stabilite la articolul 11 din Legea nr. 252/2023.

VII. Acțiuni ulterioare și publicarea

131. Potrivit articolului 40 punctul (4) din Regulament, prezentul raport va fi expediat subiectului și Consiliului Superior al Magistraturii prin poștă

⁷ În jurisprudența sa în materie de vetting, CtEDO a făcut referire la principiul proporționalității (a se vedea, de exemplu, *Sevdari c. Albaniei*, nr. 40662/19, 13 decembrie 2022, § 83, <https://hudoc.echr.coe.int/?i=001-221482>)

electronică, iar în aceeași zi Comisia va publica pe pagina sa web oficială informația despre rezultatul evaluării.

132. În termen de cel mult trei zile de la aprobare, raportul semnat electronic va fi imprimat și va fi prezentat Consiliului Superior al Magistraturii, împreună cu un exemplar în format electronic al dosarului de evaluare cu toate materialele de evaluare colectate de Comisie.
133. Raportul va fi publicat pe site-ul oficial al Comisiei, cu măsurile de precauție corespunzătoare pentru protecția vieții private a subiectului și a altor persoane, în termen de trei zile de la expirarea perioadei de contestație împotriva hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii sau după ce Curtea Supremă de Justiție emite decizia prin care respinge contestația sau constată promovarea sau nepromovarea evaluării.
134. Raportul de evaluare a fost aprobat prin votul unanim al membrilor Completului la data de 22 aprilie 2025 și semnat în conformitate cu articolul 33 punctul (2) și articolul 40 punctul (5) din Regulament.
135. Raportul de evaluare a fost elaborat în limba engleză și în limba română.

Scott Bales

Președintele Comisiei

Președintele Completului B